

**Švajcarsko – Kosovska
Podrška Lokalnoj Samoupravi i Decentralizaciji
LOGOS**

Analize i Prognoze Izvora Sopstvenih Prihoda u Opštini

KLOKOT

Ovaj izveštaj je pripremljen od RECURA Financials za projekat LOGOS implementiranog od Intercooperation

Novembar 2010

RECURA Financials

Adresa: Nëna Terezë 28/1, 10000 Priština, Kosovo
tel: +381 (0)38 777 800, Fax: +381 (0) 38 22 14 14 ; cel: +386(0)49 160 049; 777 800
info@recura.biz - www.recura.biz

Tabela sadržaja

UVOD.....	Error! Bookmark not defined.
SREDNJOROČNI PLANIRANIRANI BUĐŽET (JEDNOGODIŠNJI)	Error! Bookmark not defined.
PROJEKSIJE IZVORA SOPSTVENIH PRIHODA ZA OPŠTINU KLOKOT..	Error! Bookmark not defined.
Pretpotavke Predviđanja	Error! Bookmark not defined.
Predviđeni Sopstveni Prihodi – Opština Klokot	Error! Bookmark not defined.
POTENCIJALNE OBLASTI ZA INTERVENCIJU I PODRŠKU	Error! Bookmark not defined.
ANEKS 1 – SOPSTVENI PRIHODI 2007-2009 I PROGNOZA ISP 2010-2015 (EXCEL DOKUMENAT).	19

UVOD

Ovaj izveštaj je analiza sopstvenih prihoda za opštinu Klokot, nove opštine koja je stekla status opštine u 2010, kao rezultat procesa decentralizacije u Republici Kosova. Dakle, sa novoformiranom teritorijom opštine Klokot, u toku 2010 godine formirani su uslovi i Memorandum o razumevanju je potpisan sa Opštinom Vitine oko transfera izvora prihoda u novoj opštini.

Zato što nema istorijskih podataka za ISP u novoj opštini, izveštaj ne sadrži bilo kakve analize istorijske performanse, jer je nemoguće izvesti efekat teritorije nove opštine Klokot na istorijski ISP matične opštine Vitine. Dakle, takođe je teško napraviti pouzdane pretpostavke za ISP opštine u narednim godinama. Pretpostavke za ovaj izveštaj dolaze od terenskih poseta i razgovora sa opštinskim zvaničnicima uzimajući u obzir njihove prognoze projekcije ISPa za 2011, kao i stvaranje pretpostavki na osnovu matične opštine Vitine i opštinama Ranilug i Štrpce, kao sličan slučaj u smislu političke situacije.

Ovaj izveštaj je deo angažovanja finansijskih eksperata iz RECURA Financials, kao konsultanta projekta Podrška Lokalnoj Samoupravi i Decentralizaciji (LOGOS), podržanog od strane Švajcarske Agencije za Saradnju i Razvoj, i implemetiranog od Intercooperation.

Ovaj izveštaj treba uzeti kao nezavisno spoljašno ocenjivanje opštinske uspešnosti za prikupljanje ISPa i u proceni opštinskog potencijala za ISP u buduće. Nešto na šta treba obratiti pažnju jeste da od svih prognoza, jedna treba da bude oprezno interpretirana kao očekivani ne kao garantovani rezultati. Ovo je posebno ranjiva tačka u slučaju opštine Klokota, kao opština sa većinom stanovnika Kosovskih Srba i nerešenih pitanja političke situacije unutar zajednice. Ipak to je procena konsultanta i povratna informacija od opštinskih službenika da ova pitanja su manje raspostranjena danas i da postoji jedan pozitivni trend prihvatanja opštinskih struktura Kosova od strane svih građana i preduzeća koji posluju u opštini. Da bi se postigli predviđeni/prognozirani rezultati kao prvo potrebno je angažovanje i to najviše od strane opštine i nešto podrške od projekta LOGOS i drugih strana angažovanih na ovom stepenu vlade.

U izveštaju dole se ocrtavaju planirani prihodi za finansijsku godinu 2011, kako je i navedeno u srednjoročnom planiranom budžetu (nema zacrtanih planova od strane opštine za 2012 i 2013 god). Zatim, izveštaj ocrtava pretpostavke tokom prognoziranja modela za sprovođenje prognoze za prikupljanje ISP za period 2010-2015 god, koristeći pretpostavljene prihode za 2011 kao osnovu. Pod uslovom da se prognoza ostvarila, u izveštaju se analiziraju predviđeni trendovi i pokušaji interpretacije uzročnika te predviđene performanse. Konačno, izveštaj daje neke indikativne sugestije u oblastima u kojima opština može biti podržana od projekta sa ciljem postizanja cilja za povećanje izvora sopstvenih prihoda prikupljenih od strane opštine.

SREDNJOROČNI PLANIRANI BUĐŽET (JEDNO GODIŠNJI)

Zbog činjenice da je formiranje opštine Klokot rezultat procesa decentralizacije u 2010, ne postoje prethodne evidencije ISP za konsultante da zasnuju svoje analize. Na osnovu internih studija opštine Klokot, konsultanti su zauzvrat dali prognozu projekcije ISPa za 2011 god. Na osnovu ovih rezultata konsultanti su bazirali njihove dalje analiza za ovaj izveštaj.

Planirani srednjoročni budžet za opštinu Klokot analizira se prema ovom odeljku, tako da se analizira to gde opštinski zvaničnici vide glavni izvor prikupljanja prihoda i njihov razvoj u narednim godinama.

Detaljna diskusija planiranih Izvora Sopstvenih Prihoda i trendova za različite kategorije ISPa je predstavljena dole na tabeli:

	2011
Prihodi od poreza na imovinu	7,100.00
Prihodi preduzeća	
Porez na dobit preduzeća	300.00
Prihodi od komercijalnih licenci	
Prihodi od licenci za oglase	
Prihodi od licenci i usluga	
Prihodi od licenci za ekplotaciju šuma	
Upotreba putne infrastrukture	
Prihodi od kamenoloma i rudnika	
Naknade za duže radno vreme	
Prihodi od poslovnih licenci	
Prihodi od upotrebe opštinske imovine	
Prihodi od parkiranja vozila	
Prihodi od prodaje Opštinske imovine	
Prihodi od korišćenja zemljišta	
Iznajmljivanje opštinske imovine	
Prihodi od prodaje usluga	
Prihodi od inspekcije	
Veterinarska inspekcija	
Inspekcija prostorije za hranu	
Inspekcija za vatru	

Inspekcija životne sredine
Prihodi od geodetskih planova
Terenske aktivnosti za merenje terena – Odeljenje za Urbanizam
Inspekcija urbanih planova – Odeljenje za Urbanizam
Prihodi od građevinskih dozvola
Uplate za promenu korišćenja gradskog
građevinskog zemljišta
Izdavanje građevinskih dozvola
Rušenje licenci
Ostale Usluge

Prihodi od sudnih, policijskih i opštinskih novčanih kazni

Novčane kazne
Novčane kazne- Šumarstvo
Sudske kazne
Prihodi od saobraćajni kazni

Ostalo

Ostale isplate
Ostali prihodi

Prihodi od administrativnih poreza

Naknade od registracije vozila
Izdavanje vozačke dozvole
Naknade putnih ispreva
Tenderska učešća
Porez na puteve
Uverenja matičara (rođenja, venčanja, smrti i td.). 890.00
Ostala matičarska dokumenata
Uverenja različitih dokumenata
Porez na zahteve
Registracija nasleđa

Učešće Građana (zdravstvo i obrazovanje)

Prihodi od kulture
Prihodi od zdravstvenih usluga
Prihodi of vrtića
Prihodi od srednjeg Obrazovanja

Grantovi i Donacije

Učešće građana u projektima
Strani donacije

Kosovske donacije	
Total prikupljenih ISP u toku finansijske godine	8,290.00
Preneti prihodi	0.00
Sveukupno	8,290.00

Tabela 1. Opština Klokot – Planirano Prikupljanje ISPa za 2011

Kada se analiziraju planirani trendovi izvora sopstvenih prihoda u opštini Klokot, može se uočiti da prognoze su veoma konzervativne i ne odražavaju realni potencijal opštini. Razlog za ovaj pristup od strane opštinskih zvaničnika su uputstva i pritisak Ministarstva Finansija i Ekonomije da budu veoma konzervativne i planiraju ISP u određenim tavanicama od strane Ministarstva.

Od planiranih prihoda za 2011, može se uočiti sledeća zapažnja/obzervacija glavnih grupa izvora sopstvenih prihoda. Kao što je prikazano na tabeli 1. opština Klokot planira da prikupi samo 8,290 Evra od ISP, koje sadrži samo 1,07% ukupnog planiranog budžeta za 2011, postavljenom na 777,75 Evra.

Glavni planirani izvori sopstvenih prihoda za Opštinu Klokot za 2011 god dolaze od poreza na imovinu, doprinoseći od 86% planiranih ISP od strane opštine. Sledeće su administrativni porezi i dažbine sa 11%, praćene od prihoda od preduzeća sa doprinosom od 3%.

Pregled učešća različitih kategorija je dole predstavljen:

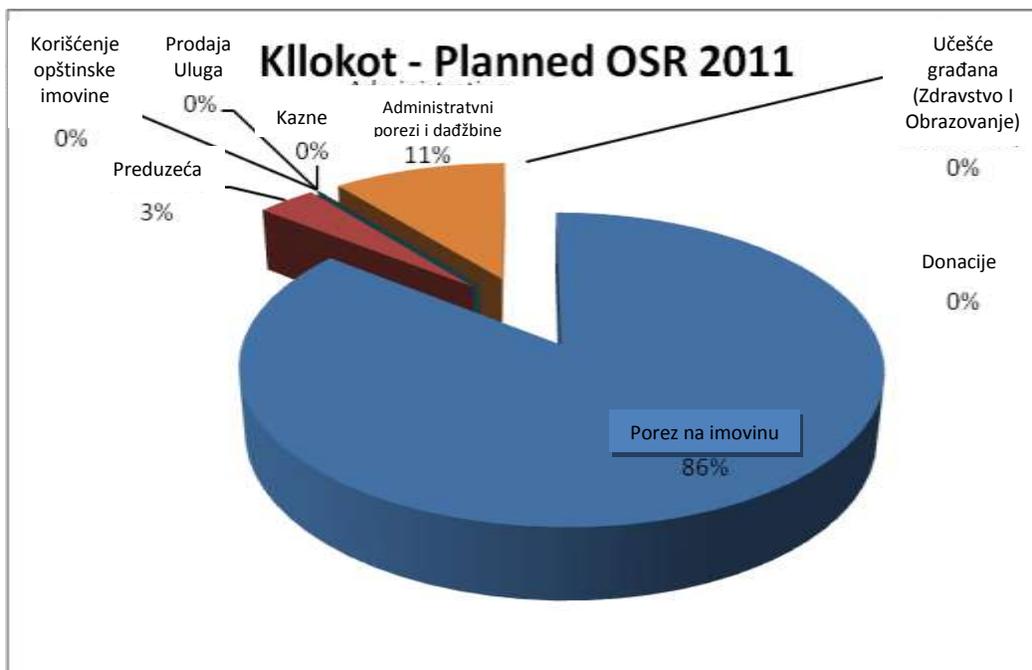

Figura 1 – Pregled glavnih kategorija planiranih za ISP 2011-2013

Analiza planiranih izvora sopstvenih prihoda za period 2011-2013 za opštinu Klokot pokazuje veoma limitiranu diverzifikaciju u smislu kategorija ISPa. To ukazuje visoki potencijal u smislu rasta prikupljenih prihoda od ISP u odnosu na opštinski plan za 2011.

PROJEKSIJE IZVORA SOPSTEVNIH PRIHODA ZA OPŠTINU KLOKOT

Da bi se izvršila projekcija Izvora Sopstvenih Prihoda za prognozirani period 2011-2015, konsultanti su koristili planirane figure za 2011 kao osnova za pretpostavke. Onda, bazirano na urađenim pretpostavkama u pravcu rasta efikasnosti kod prikupljanja, prirodnog rasta i imajući u vidu trenutnu političku situaciju i očekivane razvoje na ovoj liniji.

Iako opština je postavila nivo poreza, dažbina i takse u opštini i opštinske propise u proseku navode oko 600 različitih stavki koje se smatraju kao ISP, podaci se ne prikupljaju za svaku pojedinačnu stavku i prihodi su evidentirani na osnovu veće kategorije i alocirani na bazi kodeva ISPa, koji vrlo često stavljaju jednu vrstu prihoda u jednoj kategoriji za posebnu finansijsku godinu, tako registrujući iste stavke u različitim kategorijama tekuće godine. To stvara probleme kod poređenja prikupljenih prihoda iz specifič izvora.

Dalje, kako su opštine raportirale opšte prihode u smislu kategorija i pod kategorija, a i zbog nedostatka podataka za upostavljanje prave poreske osnovice, neke ne mogu koristiti jedinice i cene po jedinici za specifične stavke ISP-a u vođenju prognoze. Dakle, za vođenje prognoze, konsultanti su široko konsultovani sa opštinskim službenicima u pogledu dobijanja što preciznije slike planiranih prihoda i finansijskih, praktičnih i političkih razmatranja prilikom vršenja ovih prognoza.

Pretpostavke većinom su urađene na osnovu dva faktora, pretpostavljenog rasta stepena prikupljanja i pretpostavki prirodnog rasta.

Slede opisi urađenih pretpostavki za specifične kategorije i pod-kategorija ISP-a i procenjeni potencijali opštine za podizanje izvora sopstvenih prihoda za period od 2012-2015. Osnova sa pretpostavke planiranih prihoda je finansijska godina 2011, koja se smatra od strane opštine kao naj preciznija. To će koristiti kao dobra osnova za procenu tačnih pretpostavki dobijenih iz jedinih podataka za 2011 godinu budu dostupne.

Predviđanje Predpostavki

Konsultant je uzeo sledeće pretpostavke prilikom procenjivanja izvora sopstvenih prihoda za period 2012-2015 god:

Property tax:

Pošto ne postoji ažurirana i jasna baza podataka u smislu kadastralnih poreznih zona, nasleđenih od Opštine Vitine, prilikom donošenja pretpostavki o porezu na imovinu u Klokot, sledeće pretpostavke su napravljene u pogledu poboljšanja prikupljanja i prirodnog rasta.

Prilikom izrade pretpostavki o porezu na imovinu, pretpostavlja se poboljšanje u prikupljanju od 20% u odnosu na planirane prihode za 2011, 35% više za 2013 u odnosu na prethodnu godinu, a zatim nastavak rasta stope od 2,5% za 2014, a zatim se završava na 1% za 2015 pa nadalje. Stopa prirodnog rasta za nove poreske nekretnine je procenjena na osnovu povratnih informacija od opštinskih službenika u smislu trenda za nove nekretnine registrovane svake godine, a prirodni rast pretpostavlja se da će biti 0.3% za prve dve godine, krećući se na 0.3% 2012-2013 god, krećući se na 0.4% za 2014 god, 0.5% za 2014 god.

Porezi i Dažbine Preduzeća:

U smislu prihoda od **godišnjeg poreza na preduzeće**, pretpostavke su urađene na poboljšanje prikupljanja i prirodnog rasta. Poboljšanje prikupljanja pretpostavlja se da će doći od postojećih preduzeća u opštini, uključujući i poboljšanje političke situacije. Opština Klokot, kroz proces decentralizacije, prebacila je neke od najvećih i najviše plaćanih poreza preduzeća osnovanih u Klokot Banji, kao i fabrika mineralne vode, iz opštine Vitine. Uzimajući to u vidu, prognozirani nivo za 2011 se stoga smatra niskim nivoom. Imajući ovo u vidu, pretpostavljen rast za 2012 u odnosu na planirani prihod u 2011 je u trostruko iznosu. Rast u 2013 pretpostavlja se da je 30% u odnosu na prihode u 2012, 20% rasta u 2014 i 15% u 2015. Prirodni rast preduzeća pretpostavljen je na osnovu vrlo konzervativnih procena rasta privrede na Kosovu, i pretpostavljene stope rasta su: 2% za 2012-2013, 3% u 2014, 4% u 2015.

Prihodi od Administrativnih Poreza i Dažbina:

Prihodi od izvoda **rođenih, venčanja i smrti** je predviđeno da će porasti za rastom broja stanovnika kao i rasta broja stanovnika Kosovskih Srba opštine koji zahtevaju Kosovska dokumenta. Imajući u vidu ova dva uslova, mi smo pretpostavili stepen rasti od 10% za 2012, 20% za 2013-2014, 40% za 2015.

Grantovi i Donacije:

Konsultanti nisu predvideli ništa u vezi sa prognoziranim prihodima od stranih i Kosovskih donacija ili učešća građana u projektima kapitalnih investicija. To je zato jer je teško proceniti broj ili veličine buduće podrške donatora u opštini. U pogledu učešća građana u projektima kapitalnih investicija, nema očekivanja da će se početi sa implementacijom, barem ne zbog političke osetljivosti.

Međutim, donatorska podrška sadrži veliki potencijal za doprinos ISPa za opštinu i kao takva pomoć može biti pružena opštini u smislu identifikovanja potencijalnih donatora i programa za podršku, i zatim podrška opštini za dobijanje pristupa za ovu vrstu podrške.

Posebna napomena za Opštinu Klokot

Opština Klokot je veoma ograničena u njenom planiranju Izvora Sopstvenih Prihoda u 2011. Dakle, konsultant sugeriše da konsultacije sa politički rukovodstvom opštine, sa odeljenjem za budžet i finansije treba da razmotri mogućnost uvođenja dodatnih izvora prihoda i procenu kapaciteta ovih izvora za prikupljanje prihoda.

Porezi Preduzeća:

Opština treba najmanje da sadrži posebne odredbe za godišnje dozvole preduzeća od najvećih firmi koje se nalazi u svojim prostorijama, uključujući i "Klokot Vodu" fabriku mineralne vode, Hotel poslovanja u Klokot Banji (uključujući i mogućnost dodatne naplate poreza po sobi/ zauzetosti kreveta u ovim hotelima), restorana i drugih prehrambenih preduzeća (uključujući i porez na duže radno vreme). Pored toga opština treba da vidi i uvođenje poreza za upotrebu prostora za oglase (bilbordi na glavnom putu), kao i naknade za korišćenje šuma od ovih preduzeća/ ojedinaica koji planiraju korišćenje drvenih resursa opštine.

Prihodi od prodaje opštinskih usluga:

Opština Klokot bi trebalo da vidi uvođenje inspekcije u opštini, ili da kao alternativa uđe u šemu podele prihoda sa matičnom opštinom Vitine i korišćenje njihovih inspeksijskih usluga. Opština može prikupiti prihode od opšte inspekcije, inspekcije hrane i restorana i inspekcije za požarnu bezbednost, naročito hotelskih i restoranskih preduzeća smeštenih u okviru svojih granica. Dalje, opština može prikupiti prihode od građevinskih dozvola, geodetskih i urbanističkih usluga,

promena namene zemljišta, oblasti merenja, registracije vlasništva i nasleđa. Opet, isti aranžmani sa matičnom opštinom mogu i ovde da se koristi kao dobro.

Prihodi od sudskih, policijskih i opštinskih novčanih kazni:

Opština može svakako proceniti prihode koji mogu doći od saobraćajnih kazni, posebno od strane policije na teritoriji opštine. Put koji prolazi kroz opštinu je veoma prometan i može biti dobar izvor prihoda, dok u isto vreme doprinosi sigurnošću okruženja. Takođe, uvođenje inspekcije će omogućiti opštini da prikupi prihode od izdatih opštinskih kazni.

Administrativni Porezi i Dažbini:

Opština Klokot trenutno ima samo planirane prihode od izdavanja opštinskih izdatih ličnih dokumenata. Međutim, opština bi trebalo da vidi mogućnost nametanja poreza vozila, izdavanje svih vrsta potrebnih dokumentacija, poreza i naknada na tendersko učešće i registraciju nasleđa.

Učešće građana u zdravstvu i obrazovanju:

Opština bi trebalo da pokuša da identifikuje bar nekoliko izvora prihoda koji dolaze iz opštinskih podržanih usluga, kao što su obdaništa, srednje obrazovanje i učešće u zdravstvenu negu na lokalnoj klinici.

Prognozirani Izvori Sopstvenih Prihoda – Opština Klokot

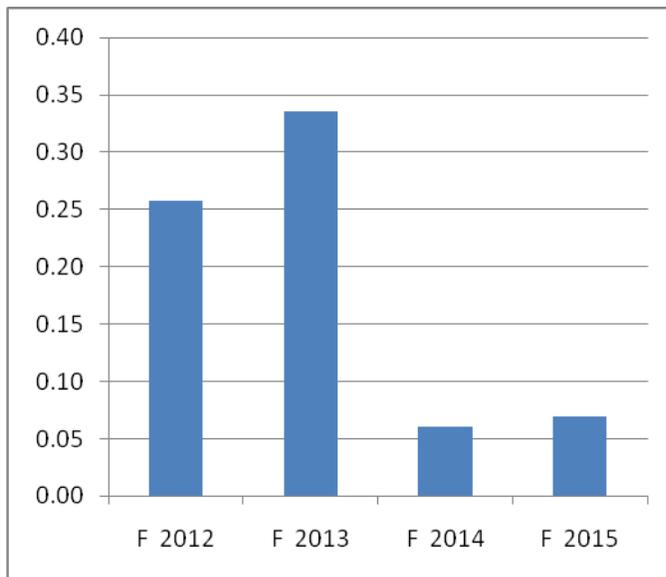
VRSTE IZVORA SOPSENIH PRIHODA	Planned 2011	F 2012	F 2013	F 2014	F 2015
1 POREZ NA IMOVINU	7,100.00	8,541.30	11,556.38	11,891.51	12,069.89
2 POREZI I DAŽBINE PREDUZEĆA	300.00	906.00	1,195.92	1,470.98	1,750.47
3 PRIHODI OD UPOTREBE OPŠTINSKE IMOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4 PRIHODI OD PRODAJE USLUGA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5 PRIHODI OD SUDNIH, POLICIJSKIH I OPŠTINSKIH NOVČANIH KAZNI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6 OSTALI PRIHODI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7 PRIHODI OD ADMINISTRATIVNIH POREZA I DAŽBINA	890.00	979.00	1,174.80	1,409.76	1,973.66
8 UČEŠĆE GRAĐANA (ZDRAVSTVO I OBRAZOVANJE)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
9 GRANTOVI I DONACIJE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
UKUPNO:	8,290.00	10,426.30	13,927.10	14,772.26	15,794.02
Promena procenta godine za godinu u prikupljanju ISP-a		25.77%	33.58%	6.07%	6.92%
Preneti prihodi	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
SVEUKUPNI TOTAL DOSTUPAN ZA OPŠTINU	8,290.00	10,426.56	13,927.43	14,772.32	15,794.09

Tabele 2 – Prognozirani ISP za Opštinu Klokot 2011-2015

Konsultant će, radi uporedivosti, predvideti prognoze na isti način, tako da se fokusiraju samo na one prihode koji su identifikovani od strane opština.

Kao što se može videti na tabeli prognoziranih Izvora Sopstvenih Prihoda, ISP za opštinu Klokot može dostići do planiranih 705.76 Evra do kraja 2015 god, u odnosu na planiranu sliku od 40,000 Evra za 2010. Jasno se vidi pozitivan trend ukupnog ISP-a. U odnosu na prethodne godine, ISP će zabaležiti rast svake godine, kao što je i predstavljeno dole na tabeli.

Opština Klokot – Istorijski i Prognozirani ISP iz godine u godinu sa promenama u procentima

Opštini prema prognozama može da postigne prikupljanje i do 90.51% više na godišnjem nivou u odnosu na planirani ISP za 2011. Ovo se može postići kroz poboljšanja političke situacije i uključivanja srpskog stanovništva u opštini, boljim upravljanjem i korišćenjem opštinskih sredstava i usluga, kao i kroz efikasniji nadzor, kontrolu i izvršenja.

Grafikon dole pokazuje istorijki i projektirani ISP čak i do 2015 god:

Opština Ranilug – Istorijski i Prognozirani Izvori Sopstvenih Prihoda

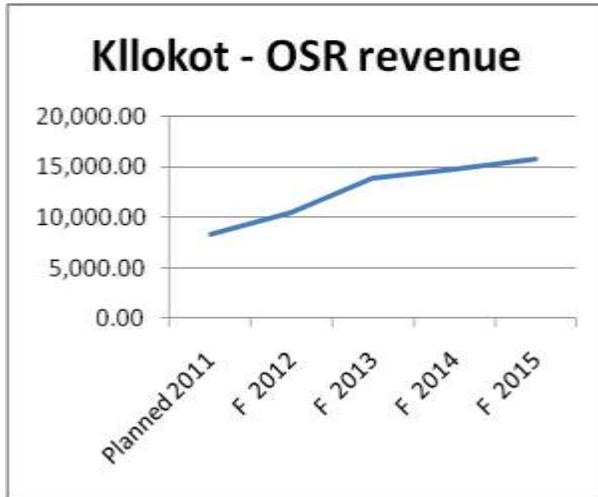
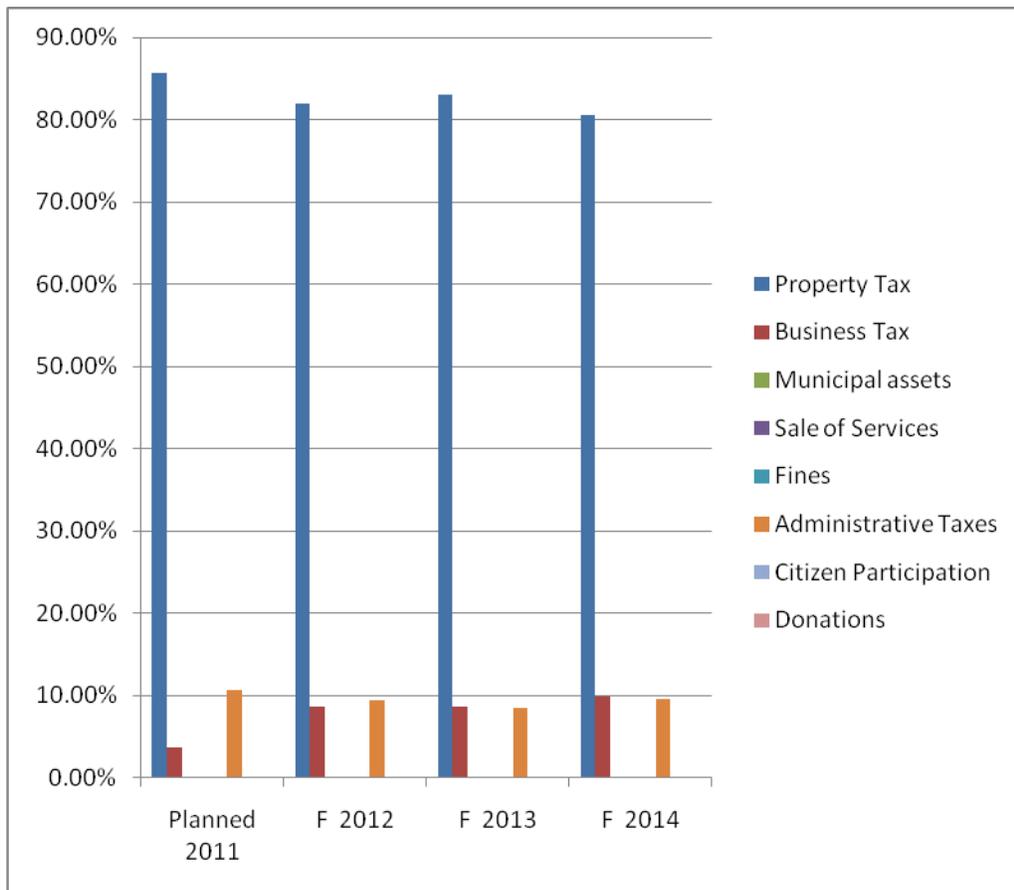
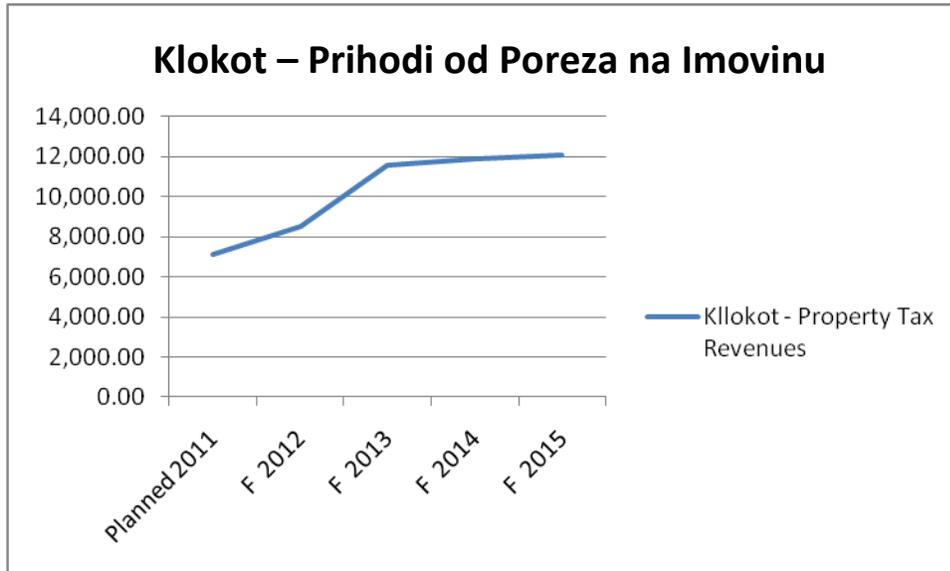

Tabela ispod prikazuje predviđeno učešće svake ISP kategorije kod ukupno predviđenog ISPa za opštinu Klokot:

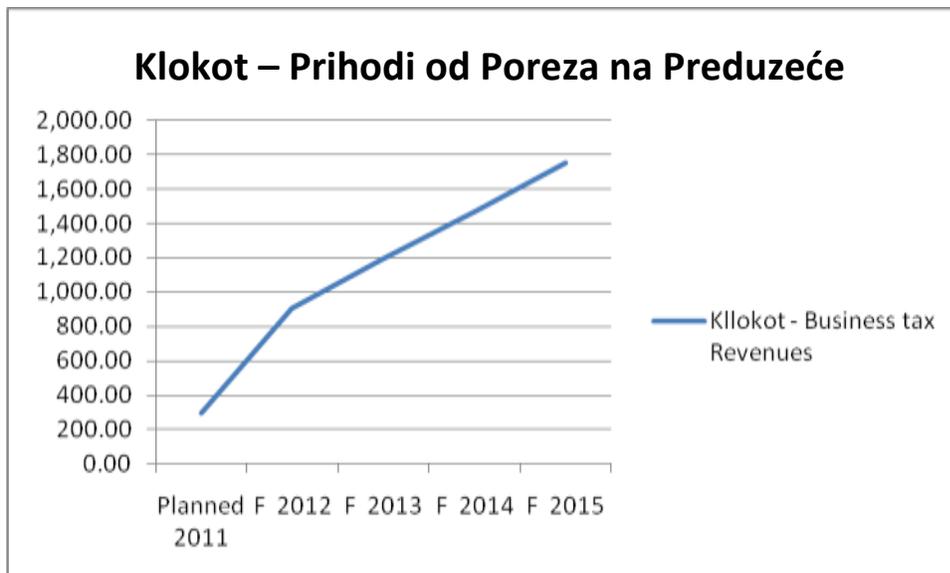

Kao što se može videti gore na grafikonu, glavni pokretači ISP-a tokom sledećeg perioda su porez na imovinu, praćeni administrativnim porezima i dažbinama i prihoda od preduzeća. To su oblasti u kojima opština Klokot treba da pokuša da ostvari rast u smislu ISP kroz povećanje efikasnosti finansijskog upravljanja i sprovođenja.

Rast svake kategorije prognoziranih ISP je predstavljena dole na grafikonu:

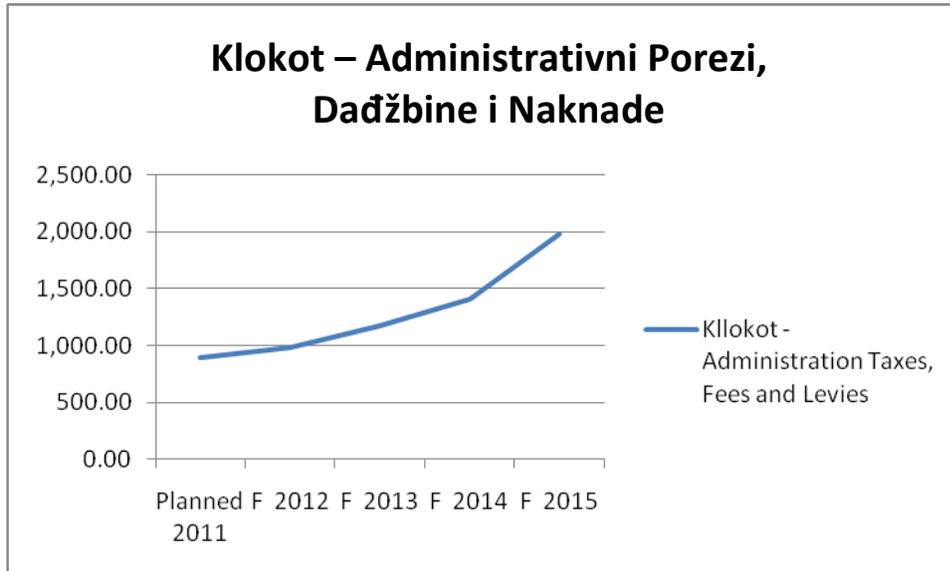

Prihodi od poreza na imovinu nastavljaju da se povećaju zbog poboljšanja političke situacije, poboljšane registracije, menadžmenta baze podataka, boljeg fakturisanja i bolje primene, sa predviđenim rastom nešto manje od 70% kod prikupljanja poreza na imovinu u odnosu na planirani nivo 2011.

Porezi od preduzeća imaju visok potencijal rasta zbog prisustva nekoliko velikih preduzeća u opštini, uključujući fabriku mineralne vode, kao i rast broja hotela i rekreativnih preduzeća u Klokot Banji, a

zatim opšti rast privrede, boljeg registrovanja i usluga preduzeća i boljeg sprovođenja. Povećanje naplate poslovnih poreza može se postići kroz bolju saradnju između opštine i Ministarstva Trgovine i Industrije (privredne registre jedinica) i matične opštine Vitina. Konačno, poboljšano prisustvo opštinskih funkcionera u okviru poslovne zajednice i bolje sprovođenje opštinskih propisa može da poboljša prihode od preduzeća. Projektovani rast do 2015 u odnosu na one planirana za 2011 je 4,83 puta.

Prihodi od novčanih kazni izdatih od suda, policije i opštine očekuju se kao najveći najveći činioći opštinskog ISP, sa prosečnim doprinosom od 10.12% ISPa očekivanih da se prikupe od strane opštine. Rast prikupljenih prihoda iz ove kategorije do 2015 rezultiraće rastom više od 1.22 puta u odnosu na planirani nivo za 2011.

There are no forecasted or planned revenues from Municipality owned assets, sale of municipal services, revenues from municipal, court and police fines, nor any revenues from citizen's participation in health and education services for the analyzed period.

POTENCIJALNE OBLASTI ZA INTERVENCIJU I PODRŠKU

Potencijalne oblasti podrške projekta LOGOS za opštinu Ranilug za povećanje nivoa prikupljenih izvora Sopsstvenih Prihoda, po mišljenju konsultanta, ima mnoge oblasti za poboljšanje. Trenutni nivo prikupljenih ISP u odnosu na kapacitet opštine je veoma nizak. Bilo kako bilo, treba imati u vidu političku osetljivost, koja ponovo može da izazove tenzije i utiče na rad opštine za poboljšanje njene performanse u smislu ISPa.

Porez na imovinu, kao jedan od najvećih doprinositelja, je oblast koju bi trebalo pogledati i pružiti podršku. Trenutno, opština nema potpunu bazu podataka imovine i redovno ne ažurira bazu podataka imovine. Ako izveštaji projekta financiranog od Švetske za podršku opštine u ažuriranju njihovih baza podataka imovine tokom 2011 su istiniti, to će na neki način poboljšati situaciju. To će omogućiti opštinama da imaju bolju sliku od poreske oporezive osnovice i poboljšanje poreskih politika koje oni primenju, kao i poboljšanje efikasnosti u sprovođenju. Još jedna oblast podrške projekta LOGOS može biti u pripremi opštinskih publikacija i postignutih događaja u cilju prezentacije postignutih rezultata u naplati poreza na imovinu i promoviranje efekat poboljšanja naplate u svakodnevnom životu stanovnika pojedinih zona.

Opština takođe može biti podržana u smislu prikupljanja prihoda od preduzeća poboljšanjem trenutnih poreza i uvođenjem ne korišćenim novim pod kategorijama. Poboljšanjem trenutne stope prikupljanja, jedan od njih može pomoći opštini oko poboljšanja registracije preduzeća i klasifikacija kako bi se postigli bolji rezultati kod prikupljanja poreza na preduzeća a kao rezultat daju bolje politike oporezivanja za preduzeća. Opština takođe može početi da izdaje licence za rad na duže vreme, a takođe i uvodi porez na prostor za oglase, čak i poreze na osnovi stope zauzetosti kreveta/soba za hotelska preduzeća u Klokot Banji, koje će pomoći da se obezbede sigurniji prihodi za opštinu. Prikupljanje naplata za korišćenje šuma i bolje sprovođenje ovih poreza, u kombinaciji sa više nivoa rezultovanog političkog lobiranja u opštini za menedžiranje taksi i dažbina koje dolaze od korišćenja šuma, može i rezultirati sa stabilnim izvorima prihoda za opštinu.

Imajući u vidu razvoj opštine u budućnosti, Klokot potencijalno može prikupiti velike prihode od građevinskih dozvola, geodetskih planova i merenja, terenskih inspekcija građevinskih radova.

Opština, po mišljenju konsultanta, trebalo bi da počne da naplaćuje tenderske kotizacije, kao i da započne sa izdavanjem uverenja i drugih provera priložene dokumentacije.

Klokot, kao mala etničko mešana opština, sa strateškim položajem u smislu prirode i turizma, je veoma atraktivna destinacija za podršku donatorskih projekata. Takođe, projekat bi takođe mogao pružiti podršku opštini u identifikovanju potencijalnih donatora i oblasti koje bi mogle imati koristi od donacija i ostalih donatorskih podrški. Ta podrška može da uključi i dalju pomoć i obuku za planiranje projekata, pisanje predloga, prikupljanja sredstava i tehnike monitorisanja i evaluacije. To će omogućiti opštini da se priključi dostupnim i potencijalnim donacijama koje će pomoći da se povećaju sopstveni prihodi na raspolaganju.

Ove predložene oblasti podrške projekta LOGOS treba razgovarati sa opštinskim službenicima i oblasti gde podrška može biti najoptimalnija treba da se odaberu u saradnji sa opštinom.

Ovaj izveštaj je pripremljen sa informacijama koje pokrivaju finansijsku. Konsultant predlaže da se ove analize ažuriraju na redovnoj godišnjoj osnovi tokom života projekta i modela LOGOS-a, a i njegovi nalazi fino podešeni kako da nove i detaljnije informacije postanu dostupne.

**ANNEX 1 – OWN SOURCE REVENUES 2007-2009 AND OSR FORECASTS
2010-2015 (EXCEL DOCUMENT)**